

Porvoon kaupungin lausunto perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista

Lukua 4 koskevat huomiot

Kapitlet innehåller tydliga riktlinjer för hur vi ska vidareutveckla skolans verksamhetskultur och undervisning som stöder förutsättningarna för lärande.

Paikallisesti päätettävät asiat voisi kuvata konkreettisemmin ja ohjeistaa tarkemmin. Asioita on myös kokonaisuudessaan melko paljon. Voisiko näistä osan tarkentaa ja kuvata jo opetussuunnitelman perusteissa? Lisäksi toivotaan, että paikallisesti päätettävissä asioissa edellytettäisiin suunnitelmaa säännöllisistä ryhmäytymisen käytänteistä, tunne- ja vuorovaikutustaitojen jatkuvasta harjoittelusta ja oppilaiden osallistamisesta.

Lukua 5 koskevat huomiot

Luvun 5.4 alalukuja koskevat huomiot

5.4.2 Joustava perusopetus

Onko joustavan perusopetuksen oppilaalle laadittava suunnitelma sama kuin oppilaskohtaista tukea saavalle oppilaalle laadittava suunnitelma? Onko suunnitelma sama myös siinä tilanteessa, jossa oppilaalla ei ole hallinnollista päätöstä oppilaskohtaisista tukitoimista?

5.4.3 Opiskelu tavoitekokonaisuuksittain

Alaluku vaatii kokonaisuudessaan tarkennuksia. Alaluvussa sekoittuvat nykyinen oppimäärän yksilöllistäminen, vuosiluokkiin sitomaton opetus sekä opetuksen erityiset painoalueet.

Erityisesti toivomme tarkennusta seuraaviin asioihin:

- Nykyisessä laissa vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa on kyseessä vauhdin hidastaminen tai nopeuttaminen. Opetussuunnitelman tavoitteista tai sisällöistä ei poiketa. Uusissa perusteluonnoksissa mainitaan kuitenkin opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen muodostaminen laajemmiksi tai suppeammiksi. Voidaanko tavoitekokonaisuuksittain opiskeltaessa karsia / lisätä oppiaineen tavoitteita?

- Mitä tarkoittaa tavoitekokonaisuuksien muodostaminen oppiaineiden oppimäärien sijaan? Mistä tavoitekokonaisuudet muodostetaan? Yhdistetäänkö tavoitekokonaisuuksissa eri oppiaineita keskenään?
- Mikä ero on tavoitteista poikkeamisella (opetussuunnitelman tavoitteita **voidaan rajata**) ja opiskelulla tavoitekokonaisuuksittain (jolloin voidaan muodostaa opetussuunnitelman tavoitteista **suppeampia** tavoitekokonaisuuksia)?

5.4.6 Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Hur ska konsultationen möjliggöras också för svenskspråkiga elever?

5.4.7 Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Eleven hälsotillstånd bedöms i första hand av personal inom hälso- och sjukvården. Har handikappservicen och socialtjänsterna glömts bort här? Räknas elevvårdspersonal (skolhälsovårdaren) till hälsovård?

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs och från målen i läroplanen - Avgränsning av lärokursen och målen i den lokala läroplanen - Avvikande ordnande av grundläggande utbildning – **begreppen är så nära varandra att det finns en risk för begreppsförvirring.**

”Oppilaan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin, jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot, perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.”

Jääkö pois mahdollisuus koulupäivän lyhentämiseen määrääjäksi? Kuinka jatkossa toimitaan niiden oppilaiden kanssa, joiden koulupäivää on nykyisen lain mukaan lyhennetty terveydellisistä syistä? Kyseiset oppilaat eivät kykene kokopäiväiseen koulutyöhön, mutta heitä ei voida pitää pitkäaikaissairaina, eikä heidän kohdallaan ole tarvetta oppimäärän suorittamatta jättämiseen.

Lukua 5.6 koskevat huomiot

Voisiko opetussuunnitelman perusteissa listata, mitä kaikkea tavoitekokonaisuuksittain opiskelevalle oppilaalle laadittavassa suunnitelmassa tulee olla?

Lukua 6 koskevat huomiot

6.1.2 Summatiivinen arviointi

”Summatiivisen arvioinnin tekee aina oppilasta opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.” Tarkoittaako edellä mainittu sitä, että erityisopettajalle tulee arviointivastuu?

6.2 Arvioinnin yleiset periaatteet

”Koska opetuksen tavoitteiden saavuttaminen ja osaamisen osoittaminen edellyttävät opetuskielen ja tiedonalojen kielen hallintaa, arvioinnissa tulee huomioida oppilaan saama tuki opetuskielen ja tiedonalojen kielen oppimisessa.” Mitä tarkoittaa käytännössä oppilaan saaman tuen huomiointi arvioinnissa?

6.5 Käyttäytymisen arviointi

Luvussa 7.4.1 todetaan, että käyttäytymisellä reagointi ei voi lähtökohtaisesti olla peruste oppilaskohtaiselle tuen tarpeelle. Luvussa 6.5 kuitenkin ohjataan kirjaamaan oppilaan käyttäytymiseen liittyvät tarpeet oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan, jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnissa. Miten tätä tulisi tulkita?

Lukua 7 koskevat huomiot

Luvussa 7 on tulkinnanvaraisia käsitteitä, jotka tulisi tarkentaa.

”Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus **pienryhmässä**, erityisluokanopettajan opetus **erityisluokassa** ja 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.” Mikä ero on pienryhmällä ja erityisluokalla?

Käsite ”säännöllisesti” esiintyy useassa kohdassa. Tarkoitetaanko sillä jokaisessa yhteydessä luvussa 7.4.3.1 määriteltyä jaksoa: ”Säännöllisyydellä tarkoitetaan pitkäkestoista, esimerkiksi lukukauden tai -vuoden pituista jaksoa.”? Entä mitä tarkoitetaan ”pitkäkestoisuudella”?

7.1 Oppilaan oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen

”Oppilaalla on oikeus myös oppilaskohtaisiin tukitoimiin, jos osallistuminen säännöllisesti toteutettuihin ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin ei riitä tukemaan häntä opinnoissaan, tai jos hänellä on edelleen vaikeuksia osallistua opetukseen.” Mitä tarkoittaa ”säännöllisesti”?

7.4 Oppilaskohtaiset tukitoimet

”Oppilaskohtaiset tukitoimet perustuvat oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin ja niitä annetaan säännöllisesti ja pitkäkestoisesti.” Mitä tarkoitetaan säännöllisyydellä ja pitkäkestoisuudella?

”Käyttäytymisellä reagointi ei voi olla lähtökohtaisesti peruste oppilaskohtaiselle tuen tarpeelle.” Käyttäytymisellä reagoivat oppilaat tarvitsevat hyvin usein ryhmäkohtaisia tukimuotoja tiiviimpää tukea kyetäkseen oppimaan ja opiskelemaan. Käyttäytymisen haasteet johtavat oppimisvaikeuksiin, ellei niihin kyetä vaikuttamaan heti niiden ilmetyä. Lisäksi käyttäytymisellä reagoivat oppilaat heikentävät muun ryhmän oppimista.

”Opetuskielen varhainen vaihe ei voi olla lähtökohtaisesti peruste oppilaskohtaiselle tuen tarpeelle.” Olemme huolissamme erityisesti niistä oppilaista, jotka siirtyvät perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Oppilaille ei kirjata mitään suunnitelmaa opetuksen järjestämiseksi ja oppimisen tukemiseksi. Miten varmistetaan, että esimerkiksi kaikki oppilasta opettavat aineenopettajat tietävät, millaista tukea oppilas tarvitsee? Miten varmistetaan, että oppilas saa suunnitelmallista, oikea-aikaista ja riittävää tukea?

”Om bedömningen av elevens behov av stöd förutsätter yrkesövergripande kompetens, kan den vid behov och på begäran utöver lärarna också involvera elevvårdstjänsternas personal eller andra sakkunniga.” Vem avgör behovet och vem begär?

”Om det sker väsentliga förändringar i elevens situation och behov av stöd, ska beslutet till dessa delar ändras då det behövs eller så ska ett nytt beslut om stöd fattas. När beslut om stöd fattas ska elevens vårdnadshavare höras.” Vad innebär det i praktiken att en elev till delar ändras. Kan beslutet då överklagas?

”Säännöllisellä erityisopettajan antamalla opetuksella osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä tarkoitetaan sellaisen opettajan antamaa opetusta, jolla on erityisopettajan kelpoisuus.” Miten toimitaan tilanteessa, jossa kelpoista erityisopettajaa ei ole käytettävissä? Voidaanko annettua tukea tulkita lainkaan tukitoimeksi?

Miten raja viidestä oppilaskohtaisista tukitoimista saavasta oppilaasta määritellään ja mitä seuraavat opetuksen järjestämistavat tarkoittavat? Niiden rajapinnat ovat epäselvät ja vaativat selkeää määrittelyä.

- Erityisopettajan antama opetus
 - o Muun opetuksen yhteydessä (ryhmäkohtainen tukimuoto)
 - o Osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä (oppilaskohtainen tukitoimi, hallintopäätös)
- Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus
 - o Kokonaan pienryhmässä (oppilaskohtainen tukitoimi, hallintopäätös), yleisopetuksen ryhmässä saa olla enintään viisi oppilaskohtaisia tukitoimia saavaa oppilasta
- Erityisluokanopettajan antama opetus

- Erityisluokassa (oppilaskohtainen tukitoimi, hallintopäätös), yleisopetuksenryhmässä saa olla enintään viisi oppilaskohtaisia tukitoimia saavaa oppilasta

Mitä tarkoitetaan erityisopettajan pienryhmällä? Tuleeko erityisopettajalle silloin myös oppiaineen arviointivastuu? Tällä hetkellä erityisopettaja antaa vain osa-aikaista erityisopetusta, mikä on vaarassa, mikäli erityisopettajalla on jatkossa pienryhmä.

Den svenskspråkiga versionen är bristfällig. Den innehåller skrivfel och halvfärdiga meningar. Vissa meningar blir oförståeliga och måste kontrolläsas i finska versionen.

Tiivistelmä lausunnon keskeisestä sisällöstä

Tavoitekokonaisuuksittain opiskelun kirjauksia tulee tarkentaa niin, että mahdollisuudet väärinymmärtämiseen vähenevät. Nykyiset kirjat jättävät paljon tulkinnanvaraakaan eivätkä ohjaa riittävästi opetuksen järjestämistä. Myös perusopetuksen poikkeava järjestäminen kaipaa tarkennuksia.

Tuen järjestämiseen liittyvä käsitteistö on osittain tulkinnanvaraista ja määrittelemätöntä. Oppilaskohtaisista tukitoimista on pyritty rajaamaan pois opetuskieleen ja käyttäytymiseen liittyvät tekijät. Opetuskielen puutteellisen osaamisen vahvistamiseen ei kuitenkaan tarvitse tehdä mitään korvaavaa suunnitelmaa ja toisaalta taas käyttäytymisen haasteet tulee ottaa huomioon oppilaskohtaisten tukitoimien suunnitelmassa, jotta käyttäytymisen arviointi voidaan suunnitella. Näissä asioissa on ristiriitaisuuksia ja huolestuttavia puutteita oppilaan edun näkökulmasta.

Erityisopettajan rooli on selvästi muuttunut opetussuunnitelmassa, mikä jättää avoimeksi useita kysymyksiä mahdollisista erityisopettajan kelpoisuuteen, tehtävänkuvaukseen ja työaikaan liittyvistä asioista.

Ruotsinkielisen opetussuunnitelman ruotsin kielen laatu on heikkoa. Teksti jättää paljon tulkinnanvaraisuuksia.